

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesegyre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajcár.
Külföldi csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:
Öt hasábos petitser 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyitólár garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többesori hirdetések
juttatásán csak az alábbiak. — Bel- és külföldi hírlapok számára
hirdetményeket elfogad Háy Károly hirdetmény-követítő
irodája Budapestben, Nagykereszt-utca, 8. szám.

A lap szellemi része a a nyitólárra vonatkozó minden
közlemények a szerkesztőnek küldendő.

Közlöttései pénzre, reklámok, és hirdetések
a kiadóhoz intézendők.

B.-Gyarmat, november 3.

A „Mindazent” napja nem csak ünnep, melyen kiki le szokta róni elhunyt kedvesei sírjánál a kegyelet adóját, hanem egyszerűen a nősüldekre nézve egy új szolgáltatási év kezdete is.

Ma, a midőn már legtöbben elbocsájtottuk régi cselédeinket, hogy helyettük újakat fogadjunk fel: szabad legyen egyetmást a cselédekre vonatkozólag elmondanunk.

Az 1876. XIII. t. cz., mely a cselédekről szól, egyike azon törvényeknek, melyet az újabban nagyszámban termelt, minden gyakorlatiasságot nélkülöző törvények között nem szoktak emlegetni. Jó törvény, de ennek is meg van a maga hibája. Ilyen például azon intézkedése, mely szerint, ha a cseléd bérére nézve a szolgabíró előtt keresetet támaszt, a gazda a szolgálat tartama alatt a cseléd által okozott károkat nézve nem élhet beszámítással csak az esetben, ha az idézett törvény 119. §-a alapján már előbb, az összeg szerint illetékes bíróság által a károkat megállapíttatta.

Ha tehát a gazda, a cseléd által okozott kárát nézve év végével a cselédéből magát kártalaníttatni kívánja: szűkség, hogy az év folyamata alatt a kárát nézve kiegyezze, vagy hogy a károkat bírósággal megállapíttassa; ellenkező esetben, ha a visszatartott bérért a cseléd a szolgabíró előtt beperli, az által kártérítési keresetével az összegre nézve illetékes bírósághoz fog utasíttatni, s mikorra a kártérítési összeget megnyeri, az alatt a cseléd a felvett bért elkölti, a kitűnik, hogy a kártérítési perrel nem nyert, hanem veszített.

A törvény e hiányos intézkedését különösen azoknak, kik külső cselédeket tartanak, hol a cselédek által okozott károk tetemesebbek lehetnek: nem lehet eléggé figyelmükbe ajánlani.

Azonban, ha vannak is hiányai a törvénynek: jóval felülmúlják azt annak helyes intézkedései. De mit ér, ha hasznát a gyakorlati életben nem tapasztaljuk!

A törvény azt mondja, hogy szolgálati könyv nélkül cselédet szolgálatba befogadni 25 frtig terjedhető bírság terhe alatt tilos, és hogy a gazda köteles a szolgálat megszűntekor a cselédkönyv egyes rovatait lelkiismeretesen az igazságnak teljesen megfelelőleg kitölteni, vagyis, beírni a könyvbe, hogy a cseléd mennyi ideig volt alkalmazásban, milyen erkölcsű és mire használható.

A lakosságot arra szorítani, hogy cselédkönyv nélkül senki ne fogadjon fel cselédet: a szolgabíróságnak hivatalos kötelessége. A gazdáknak a cselédek minősítését azok könyveibe beírni törvény által előírt kötelesség. Csakhogy sem egyik, sem másik nem tesz e kötelességnek eleget.

Mennyivel kevesebb panasz lenne a cselédekre, ha a törvény ezen intézkedései megtartatnának!

Cselédfogadáskor azonnal tájékozva lenne a felfogadó, s a cseléd kénytelen lenne tapasztalni, hogy mennyivel nagyobb előnyben részesül az, körül előbbi gazdája jó minősítvényt állított ki.

A törvény a cselédet a család tagjának nevezi — és méltán, mert különösen a nő-cseléd voltunk egy fűdél alatt lakik, alig zárhatunk el előle valamit, tanúja a családi élet eseményeinek, gyermekeink fejlődésénél azok gondolkodására a folytonos velük való érintkezésnél fogva befolyással van. Ily szerep mellett megdöbbentő azon romlottság, orkúcsi súlyedés, mit a nősüldekre nagyrésznél tapasztalunk.

Ezelőtt nem volt az így. Ezelőtt alig volt cseléd, ki beírta volna azzal, hogy egy helyen egy évig szolgált; ma az ellenkezőt tapasztaljuk. Ma már egy évben négyszer-ötször változik a cseléd, mit részben a kétes existenciájú cselédszerzők, „vezetők”-nek lehet tulajdonítani, kik, hogy jövedelmük állandó legyen: magok ösztönik a cselédeket, hogy ne tőrjék gazdájuk „szokaturáját” — tudnak ők nekik jobb helyet is adni.

Ha a szolgabírói hivatalok a cselédszerzőkre is kiterjesztenék figyelmüket, ha megnéznék, hogy kinek adnak cselédszerzési jogot, melyre őket az 1872. VIII. t. cz. feljogosítja; ha tudomást vennének arról, hogy a cseléd-szerzők a nősüldekekkel erkölcsetlen üzletet üznek, s e bajon segíteni fellépnének: a cselédcorruptio kiirtásánál hasznos szolgálatot tanúsítanának.

K. - y.

Válasz Gaál Mihály ev. lelkész és Hanulay János körjegyző uraknak, a „Nógrádi Lapok” 43-ik számában megjelent cikkekre.

A „Nógrádi Lapok” 41. ik számában közölt értekezéssel, úgy látszik, hogy darázszerűekbe nyúltam. Biztosítom önöket uraim, hogy meg fogok magamért felelni emberül, és pedig mivel emberhez illő tisztességes nyelven.

Megbocsát lelkész ur, hogy előbb a körjegyző ural végzőzsek, s mindenek előtt a közigazgatásra tehessem meg észrevételeimet.

Bajának egyik főoka a rossz közigazgatás. Magyarországon csak úgy igazgatódik, és nem igazgatottik. Isten csodája, hogy még áll hazánk. Még csak most(?) hozzák be egyetemünkön a bifurcatiót. Most jut eszébe a kormánynak a közigazgatásra szakfőiskolák központosítása. A józan ész követeli, hogy addig is, míg az új sarjadék felől, s hivatalképes lesz: a kormány a közigazgatás egysége s lehető javítása végett, jeles szakfőiskolák által készítettesszen oly közigazgatási kézikönyvet, melyben a törvényhatósági és helyhatósági tisztviselők minden teendői, a közigazgatásra vonatkozó törvények, miniszteri rendelkezések, s iromány példák bontfoglaltatásának, s a munka kimerítő betűrendes tárgymutatóval láttassék el, hogy az olvasó magát könnyen tájékozhassa. Ez volna azután azon ideiglenes kiegészítő kézikönyv, melyből a vizsgáló bizottság a szigorúhoz kérdéseket intézhetne, a szigorló pedig előkészíthetne. Ugyan kérdezem, tájékozva vannak-e a jegyzői vizsgálóbizottság tagjai nagy földadatokra nézve? Ismerik-e alaposan a tárgyakat, a melyekből kérdése-

ket intéznek? Nem hiszem. Tehát sem a cenzor sem a censurandus nincs előkészítve, és gyakran a szerencse s elnézés adja meg a szigorlóknak a képesítvényt. Szeretném tudni, miként állhatna ki a két elemi osztályt végzett azon körjegyző a vizsgát, a kinek fogalmazványai mint curiosumok, annyira kacajra nyújtanak okot, hallatlan irányuk miatt.

Nézünk, miként intézkedtek a köztörvényhatóságok és a községek rendezéséről szóló 1870. XLII. és az 1871. XVIII. törvények? Az előbbi a megyei tisztviselőkre nézve nem kíván egyéb minősítvényt, mint hogy a 22. ik évet betöltötték, magyar állampolgárok legyenek, bűnrádi kereset vagy büntetés alatt ne álljanak és becsuteltatott bünteték miatt elítélve ne voltak legyenek. Csak a főjegyzőre és árvaazéki elnökre nézve kívánja meg, hogy a jogi tanulmányait bevégezzék; azonban hozzá teszi, mint a bírósági szervezettel is történt, eme kedvezést: „vagy már hasonló hivatal viseltek legyenek”. Ezen általános kifejezés helytelen; mert ha bár volt is reá példa, hogy korábban iskolázott, de lángeszű s nagy tapasztalású férfiak kitűnő szolgálatokat tettek a megyéknek: de ez csak kivételes eset volt, a miből szabályt alkotni nem volna szabad. Tehát legfőbb a kitűnő szolgálat jöhetne tekintetbe. Az egyetlen tiszt ügyészre nézve kívánatik csak meg az ügyvédi oklevél.

Kérdezem, mi egyéb intenciója lehet ezen törvénynek, mint hogy a bukkott aristocrazia iskolakertől gyermekei megyei hivatalokba juthassanak? Hiszen a hol nincs válogatás, megjárja: de a hol teljesen kiképzett, ügyvédi oklevéllel, tehát a törvény által fölláttott legmagasabb qualificatióval bíró egyének is pályáznak és más különben is tisztességes emberek: hogy lehet ezeket a tanulatlanok kedvezőtlen mellőzni? Nem mondom én azt sem, hogy az oklevél egy magában már elegendő a közigazgatási hivatal végleges elhelyezéséhez. Az ilyenről is megkivánnám záros határidő alatt a vizsgát, a fentebb jelzett kézikönyvből, vagy a mi még czélszerűbb, előzetesen, mi előtt a hivataloskodást megkezdene; mert az mégis képtelen dolog, hogy valaki az oly főfontosságú közigazgatási hivatalra vállalkozzék a nélkül, hogy legkisebb szakismerettel birjon. Am de a közigazgatási szigorlat magasabb miveltég nélkül nem elegendő ezen fontos pályára.

Mit mondunk a községi törvényről? A községi előjáróknál még csak az írni s olvasni tudás sem kívánatik meg; az oly nagyfontosságú jegyzői hivatalra nézve pedig, a törvény 83. §-a úgy intézkedik, hogy a ki a szigorlatot kiállította és pályázik, már jelöltnek tekintendő: s így valóban megtörtént, hogy két elemi osztályt végzett egyén, jogvégezt, a bírói s államvizsgákat jó sikerrel kiállított igen tisztességes férfiak ellenében, jegyzőnek választatott.

Hogy a hátrány még nagyobb legyen: a három évig folytonosan jegyzőként működött egyének szigorlat nélkül hivatalaikban megbaggyattak, akár betöltötték kellően hivatalaikat akár nem, s így a törvény sok haszonvéthelen embert meghagyott hivatalában a községek nagy szorongatásosságára.

Ha már most szívünkbe tesszük kezünket, kénytelenek vagyunk elismerni, hogy a törvényhatósági és főleg a helyhatósági hivatalnokok, a körjegyzők közt sok gyarló ember van; s hogy a helyhatóságok egyáltalán nincsenek úgy szervezve, hogy a közigazgatás végrehajtó közegeit képezhetnék, és a kisebb pórs polgári ügyeket elintézhetnék. A szolgabírók s azok helyettesei kénytelenek közvetlen hozzáfogni a végrehajtáshoz nem csak a község, de még a magán ügyekben is.

És miért van ez így? mert hiányos a törvényhatósági, de leginkább a községi törvény, s mennyiben a mivel osztály háttérbe van szorítva, s nincs fölláttva a qualificatio.

A rossz közigazgatás azon meggyőződésre kényszeríti a polgárokat, hogy udvot csak a kinevezett

*) Nézetünk szerint még igen korán volna a közigazgatási codificatio.

tisztviselőktől várhatunk; pedig hát ez az orvososság rosszabb a betegségnél. A polgári szabadság a személyes joggyakorlatból áll, s így a szabad választás semmivel sem pótolható. Azért mert a tüzvárokat passzív el: annak használatáról nem mondhat le az emberiség. Állítsa föl a törvényt a qualificatiót, és azigor felelősség mellett hagyja meg a főispánoknak, hogy a legkisebb, legmagasabb képzettségű egyéneket kötelezzék mindenek előtt kijelölni; rendeljen a kijelölési joggal fölruházott főispán mellé titkosan megválasztott küldöttséget, mely a pályázókra vonatkozólag fölvilágosítást adhatson neki; és hozzá-be a titkos szavazást: akkor lesz a megyéknek válogatott tisztikara. Hasonlóképpen tartoznak a szolgabíró a legjelesebb egyéneknek kijelölni a jegyzői s egyéb községi hivatalokra; és kötelezessé minden polgár, megfelelő bírásg terbe alatt, a községi hivatal elvállalására: és lesznek életképes helyhatóságaink, s melyekben nem a láb fog parancsolni a főnek, hanem megfordítva.

Hogy azonban ezen hivatalokra a mivel osztálybeliek szívesen vállalkozzanak: szükséges, hogy őket a törvény az önkény ellen biztosítsa az által, hogy a fegyelmi ügyek kizárólag az állami bíróság jogköréhez utasíttassanak; s így a törvény védelmezze meg a kötelesebb hivatalnokokat a hatalmasság ellen. Továbbá, miután a községek önmagukat tartják föl: mindazon bélyegek és taksák, melyek a községi ügykezelésből befolyanak, a község javára számláltassanak be, hogy az a maga hivatalnokait tevéseghöz képest megjutalmazhassa.

Megengedem, hogy némely községeket a megkivántató értelmiség hiányában, nem lehet a teljes hatáskörrel fölruházni: ám de ez csak kivételes eset lesz, s addig, míg a törvény által megrendelt minősítvényt megszerzik, a megyei tisztviselő fenhatósága alatt maradhatnak.

Képzljük már most, hogy a törvényhatóságok és községek tisztviselőisége lehetőségig a legképzettebb polgárokból van összeállítva; képzljük, hogy a szolgabíró nem közvetlen végrehajtó, hogy erejét szétfordítsa, semmire se érjen rá, hanem végrehajtató és ellenőr, a ki gondosan felügyel, hogy a törvények, a kormány és törvényhatósági rendeletek a helyhatóságok által pontosan végrehajtsanak; hogy a község házi ügyei jól kezeltesse, s ez okból egyre utazik járásában, meghallgatja a megorvosolja a panaszokat, a községek pedig a nagy felügyelet folytán a szak-képzett jegyzők vezetése mellett, kötelesegeiket teljesítik: kérdem, mi más képe volna Magyarországnak?

Tegyük föl, hogy a rendezett községekben oly jegyzők vannak alkalmazva, a kik a közigazgatást alaposan értik, a kik egy a községek köz-, valamint az egyesek magánügyeiben képesek talpraesett tanácsot adni, mert a törvénykezési dolgokban is teljesen tájékozva vannak; mi áldás volna ez a községekre nézve; mennyi idő és pénz meg volna gazdálkodva; mennyi pörös vizsálya ki volna egyenlítő; mert azt törvénybe kellene iktatni, hogy mindaddig ne lehessen pört indítani senkinek, míg a helyhatóság előtt a barát-ságos kiegyenlítés meg nem kísértett. Gondoljunk meg,

mennyi osztályos villongás támad időnkint az egymással meg nem férő rokonok közt, a mi tönkre teszi a népet. Mindennek legnagyobb része elfojtatott cél-szerű községi rendezés által. És a mi fódolog, ily módon a saját lábán járás, az önkormányzat a nép verébe vonta magát, a mi egyedül képes biztosítani a nemzeteket az elnyomás, a centralizatio és az absolutismus ellen; mert a községi képviselet élési nyilvánosság s a helyhatósági tisztviselők minden eljárása szinte nyilvános lévén, a nép ez által nagy tapasztalásra tette szert, s érdeklődnek a közügyek iránt.

Azt kérdezem a körjegyző urtól, vajon ezen jobb szervezet mellett, nem volna-e az okleveles ügyvéd alkalmazásba jegyző, az oly naturalistánál, a minőkkel a jegyzői hivatalok legnagyobb része be van töltve? azt mindig fölvető, hogy a jegyzőknek sem ügyvédnek, sem zugráskodni nem szabad. Minden telekkönyvi s pörön kívüli ügy egy is ránezne, ha a nép bizalmát kiérdemelte, s így minden ideje megfelelő, hatóságilag megállapított jutalomért igénybe volna véve, s nem kellene az ügyvédek szakmájába avatkozni.

Ha fiatal ügyvéd lennék: örömmel lépnek a jegyzői pályára, mert a népet őszintén szeretem. A ki az önkormányzat áldásait, a helyhatóság nagy feladatát föl fogni képes: az szeretettel csüg a naponta fontosabb válandó jegyzői pályán.

Én tehát a törvényhozás és kormány felkérése köztöm a qualificatio fölállítását. Ez egyik módja lesz a gyakorló ügyvédek száma megfogysztásának. Meg vagyok győződve, hogy ha ezen javaslatom végrehajtatnék akként, hogy a jövőre megürülendő hivatalokra az okleveles egyen elsőbbséggel birjon: az ügyvédek száma a kellő mértékre le fogna szállni; s ez által egy részről a közérkölciség sokat nyerne: más részről sok ügyvéd, ki a mai kényszer helyzet folytán, az olvetemlése útján van, tisztességes alkalmazást nyer-vén, a hazának hasznos polgárává válnék.

Remélem, hogy meggyőztem jegyző urat, miszerint szándékom tiszta, és csak is a közjóra töreksem.

A lelkész urnak a jövő számban válaszolok.

Bodnár István.

Irodalom.

E napokban hagyta el Rigler József Ede budapesti sajtóját Margócsy Gyula aszódai tanító encyclo-pediája, mely a népiszkolai tantárgyakat a földrajz körébe foglalja, kizárólag az aszódai népiszkola számára szerkesztve.

Új zeneművek Az „Apollo” zeneműfolyóirat legújabb (novemberi) száma következők tartalommal jelent meg: 1. Arabesk Wachtel Aurel-től. 2. Mama nójtája, lassú és friss Szabady Frank Ignác-tól, e híres „Hősi induló” szerzőjétől. 3. Mazurindó induló, Lecocq „Kis Nagyszám” című operettjéből. A népszínház legújabb repertoire darabja. 4. Barátság, polkamazurka Kubiny Ferenc-től. 5. Otto lengyelke Hölzi Lőrinc-től. 6. Költemény az „Eji violából” Tompa Mihály-tól. Nőgye szólamú dől énekkar és zongorára zenésíté Feigler Viktor. Hattundala ez korán elhunyt jeles zeneszer-zőknek telve szellemmel és érzelemmel. Akadémiák

s nődalegyleteknek igen ajánlható hangverseny darab. Az Apollo előfizetési ára az október-decemberi félévre 1 frt 50 kr. mely az Apollo kiadóhivatalához (Buda-pest, vár, Verbeczy utca 179. szám) czimezve küldendő be, legcélszerűbben postautalvány útján. Az Apollo ezen egyetlen hazai zenészi közlönyünk nyolcz évi fenállása alatt már is egy oly becses magyar zene-irodalmi gyűjteményt alkotott, mely egy kiállítás mint tartalomra nézve bármely zenegyűjtemény díszére válik olcsóságra nézve pedig mindig vetekedik a legolcsóbb külföldi kiadmányokkal, s ezért pártolásra méltán ajánlhatjuk.

Feigler Viktor 1874. gyben elhunyt jeles zene-szerzőnknek egy régebben Budapestben megjelent s a Közsavölgyi műkereskedő cég tulajdonát képező „Tan-ult és tanítvány” című, zongorára négy kézzre írt művet a lipcei „Musikalisches Wechenblatt” közelebb beható bírálat alá vevén, korán elhunyt művésznök tevésegről nagy elismeréssel nyilatkozott. Feigler zongora művel legnagyobb részt az Apollo 1872-1876 évi folyamataiban jelentek meg.

Baloghy Dező főlelkjárási segédzolgabíró úr legközelebb egy regényt írt „Az ordaskői család” cím alatt. A regény 2 kötetben jelent meg, s kapható Spiczner Mór kereskedésében is. Ára 2 frt. Mihelyt ter-tünk és időnk engedi, ismertetni fogjuk.

Hirek.

Felkérjük azon t. olvasóinkat, kik lapunkért úgy a mult, mint az évre hátrálékban vannak, szivesked-jenek a hátrálékot s lapok kiadójának minél előbb beküldeni.

Nógrádmegyei Közigazgatási bizottságának leg-közelebbi ülése nov. hó 12-én tartatik meg.

A megyeház főlepnének vasárnapi látogatási e téten fejeztettek be. Az óriási vagerendők, melyek Sutter Pál ügyes művezetése alatt a lehető rövid idő alatt készülték el, már helyeiken vannak. Az egyenletesen öntött s tökéletesen kiállított vaslemezek Schlik pesti gyárának dícsőretére válnak, s kiállják a versenyt bár-mely külföldi öntőde készítményeivel. Most a stuka-turozás munkája folyik. Mint halljuk a terem festése és berendezése művészi kezreke várakozik. A gyári munkások, kik egytől egyig válogatott ügyes emberek, már elhagyták a várost.

B-Gyarmaton a dalegylet, mely hivatásához képest a sebb mozgalmak élén áll városunkban, dal-estélyének megtartását december 6 kára határozta. A hely iránt azonban még most sem történetett tel-jes megállapodás. A „nagyterem” hiányában azon kényszer helyzetbe jön a dalárda, hogy a sok méli-vezetel igérő dalestélyt igen kis közterem- valameyli-kében lesz kénytelen megtartani. Több hely pendite-tett meg, így a Zich-terem, a Báth-terem, kis-terem, Casinóterem, a polgári iskola terme. Tessék választani. A többbe a Báth-terem mellett nyilatkozik, mivel ennek legutóbb alkalmas mellékterme van. B-Gyarmat művelt közönsége teljesen tisztában lévén azzal, hogy minden hely, a hozzá költött eszme által nyer szellemet; azt hisszük, hogy az egyet rendező választmánya által

TÁRCZA.

Az én kedvesem.

Küldik.

Írta: *Parkas Géza.*

3. folytatás.

Jaj de furcsa ember ez az úr, gondolhatta a vevő, meg én is a kis ideig nem szoltunk semmit. A vevő csak Samu bácsi arcára nézett, ki a kőben mintha semmi sem történt volna olvasni kezdett.

Ástán a vevő fölvette az asztalról a foglaltót s hozzám lépve, mondá:

— Tessék, írni!

Én nem tudtam mit tegyek. De Samu bácsi azt mondta:

— Fogadd el, azt te megérdemletted!

Megakartam köszönni, Samu bácsi nem engedte.

— Sose köszönd azt ősém! Hanem, lenyorgel-ted-e a lovat?

Kimentem hát az istállóba. S kit találok ott? Az én kedves galambom, Mariška ott simogatja ott vendégeli csukorral a „Darut” s úgy beszélt neki valamit amire a ló nagyon hegyezte a fülét.

Most fogtam fel csak igazán milyen nagyon kellett volna magamat szégyelnem, ha rá nem mertem volna tlni. Ez a győző kis leány lám mi bátran bá-nik vele s én, én? . . .

Mikor ástán hazamentem, örömmel mondtam el anyámnak a történetet, s már némi büszkséggel is.

Utoljára ástán, hogy annál inkább meghiggye, ha ne-tán kételkedett volna, átadtam neki a pénzt is, miből nem egy nadrág csizma tellett ki. Egy újonatú szász forintos volt.

Anyám szegény sirva fakadt örömeiben. Jó az Isten s gondot visel az árvákra. S kért hogy imádkozzam gyakran hozzá. S tán ez legnagyobb és drá-gább örökségem a mit anyám reám hagyott. Mikor imádkozom akkor vagyok igazán magamé, akkor va-gyok boldog. Mikor imádkozom oda teremtek magam elé egy kis világot, mit ez a külső világ meg nem érinthet be nem szennyezhet, azokat a kiket szerettem, s a kik engem úgy szerettek, a jó Ilona néni, meg édes anyámat, meg drága kedves Mariškát s úgy kérem az Istent, úgy könyörgök hozzá, áld meg őket egyszer, áld meg őket kétszer, áld meg őket, kérlek sohase elégyszer!

• • •

Mennyivel boldogabb az a szüle, kinek nevelni való fia van, annál, kit az ég leánnyal áldott meg! A fiút ha oskolába küldik, akkor az atyja nad-rágjából egy két ujnyit elvág, sokat nem, hogy legyen mibe helenőni, a kabátot kifordítják, s meg van az ausztaffirung.

A leánnyal ellenben sok a baj-bibélődés, nagy vigyázat, sok költség, sok „ausztaffirung”. Mikor a világra jön már akkor várja az első ausztaffirung, ástán jön a másik a nevelőbe, harmadik mikor férj-hez mén! negyedik? . . . a koporsóba . . .

Mariška a staffirungok második korzákában volt, készítettek nevelőbe.

Ilona néninek nem volt annyira terhes a kéztetés, mint fájdalmas, a válsának gondolata. Egy gyermeke van az is leány, hogy bocsátja a nagyvilágba? lesz-e neki ott is édes anyja? Othon nevellette volna tovább is, de világot is kell tapasztalni! Ástán Mariška is okos leány s a nevelésnek is egyszer csak vége lesz!

S a min többé úgy sem változtathattunk, lassan megnyugodtunk benne.

Mariška nem sokat tudott németül, othon leg-alább nem hallott soha német szót, s azok a mesterek kik eddig tanították, magok sem tudtak az írás olva-sáson fölül sokkal többet. De biz azért Mariškát még sem adták német szóra! Minek egy magyar nőnek a német szó? Ha gazdasszony lesz, bizony románokat olvasni rá nem ér! S ha gyermekei lesznek, imádkozni és hazát szeretni magyarul is megtaníthatja! Tehát Pestre vittük, az országunk fővárosába. Samu bácsi-nak egy is többesör akad benne dolga, hát majd mind-annyiszor meg is látogathatja.

S miután Ilona néni a nevelő vezetőjének sok-szorosan szívére kötötte kedves leányát, a szép rendi-ben át is adtak mindent a mit eszközögecsnek tartottak behozni, annak módja szerint elbcsúztak. S ott hagy-ták Mariškát, miut evező legények mikor ismeretlen virágos szigetre tiszik ki-a vándort.

Ilyen sziget volt Mariškának a nevelő, s azok a szebbnél szebb leánykák, mindmegannyi fesledő vi-rágzálak.

A változás jól esett neki, csakhamar beletanult új helyzetébe, s eleinte csak hivatásának s társnő-inek élt.

De mi a nő hivatása? Szerelme.

a fentebb említett s kizsákmányozandó termek bármelyikében meg fog jelenni. A dalostély táncszal lesz összekötve.

Részegon egy leányzó a gyermekekiasztás bűnét követte el. Azonban a bűnös nő, noha az orvos a születési tényét constatálta, tagadja tettét. B-Gyarmaton újabb vizsgálat alá vétetett az illető személy, s a hátrabagyott születési jelenségekből kiderült, hogy a pannaizott nő csakugyan szült gyermeket, de a gyermek bőllete nem tudatik. A szívtelen nő ellen, miut halljuk, a fenyítő eljárás megindított. Ez esetben igen sajátosságosan vette ki magát egy járási hivatalos közeg véleményezése. T. i. a gyermekekiasztással vádolt születési esete főleg azon indokból is constatált, mert emelbéli az anyatej kifejlődött és a vizsgálatkor tej szivárgott ki az emlőkből. Az a bizonyos közeg a tej szivárgását egész komolyan oda magyarázza, s arról írásban oly véleményre terjesztett be, miszerint az illető nőt a boszorkányok és tengeri leányok (sirenek) szivják. Így terjed a babona.

A bagatell előtt. A b-gyarmati egyháznak 2 ezer fírt meghaladó restanciát most hajtják be a városi előjáróság előtt. A tárgyalások Burizsz Mihály városi bíró előtt tartatnak, ki az egyházi adósok fizetésére nézve igen helyesen egyezségeket sikerel. Vannak azonban az egyháznak oly restansai is, akik a kötelezett egyházi adó fizetése alól fogásokkal is aszeretnénk kibújni. W. S. ügyvéd úr pl. tagadta, hogy ő lutheránus, sőt feltéve de meg nem engedve, ha lutheránus is lenne, neki nem kell se pap se rektor; tud ő prédikálni és cántálni; e szerint a követelés illetéktelen, jogtalan és időelőtti, már azért is, mert neki családja sincs, akit hébe hóba a templomba küldhetne. (Van egy kakasa, szült közbe egy hang. Az sincs, az is megdöglött). De hát a bagatell nem olyan bíróság, mely a kifogásokat figyelembe venné. W. S. urat is elmarasztalták mint a többi, kik közül néhányat még érdemes lenne ide iktatni az egyházi élet iránt a bíróság előtt tanúsított tisztelenségek miatt. A jobbérzésű egyháztagok azonban, amennyiben telik, sietnek eleget tenni eme kötelezettségeknek is.

Borzasztó vérengzés. Leszenyén Czellenk András nevű földművelő szomszédjával összeveszvé, keményen összeakadtak, s dulakodás közben a szomszéd Czellenk András felső ajkát leszakította. Czellouk István, Czellenk Andrásnak testvérbátyja, a verekedők felé sietett, hogy szétválassza őket; azonban a szomszéd egy keskenykapuval olyat ütött Czellenk István fejére, hogy a fejcsont 6 centiméterre horpadt le. Czellenk István 10 napig eszméletlenül fektűt az ágyban s a 11-ik napra borzasztó fájdalmak között kiadta lelkét s f. hó 4-én temetett el. A tottes megugrott, de mint halljuk, megbánva vérengző tettét, Ipolyásgra ment, hogy ott önként átadja magát az igazságszolgáltatásnak.

Az újbor rossz következményei. Kosdon az újborból elázott subanczok, legénykedési szándékból, összeakadtak, s egy bizonyos Ticsai József nevű, úgy fejen vágta Győri Lajost, hogy az rövid idő alatt meghalt. A verekedési ügy a b-gyarmati kir. bíróság előtt már folyamatban van.

Inség Sáros megyében már oly mérveket öltött, hogy a lakosság élelmézéséről kell gondoskodni. Pé-

chy Zsigmond Sáros megye alispánja átiratilag fordult Szeged városa hatóságához, hogy tudassa vele a szegedi árvákáronultak élelmézéséről körül követett eljárását, a sáros megyei inségesek élelmézésének azon példa szerint való elrendezése végett.

Lelekészlet. Kis-Csalomán ma f. hó 9-én iktatták lelkesíti hivatalába Seffarovszky János lelkes úrat. Iktató papok: Lőrincsik János bontó főesperes és Stúr Károly alsó pibelli lelkes.

Határozás. Részvétellel vesztők a hirt, hogy Mescha András n.-kürtösi bányatulajdonos úr azép, szerény és kedves leánya Emilia kisasszony f. hó 5-én reggel 7 órakor meghalt. Adjon szülőinek a mindenhátó vigasztalást, és a kedves halott sírja felett lenjen az emlékező anygala! — Honedikt! Mihályi Losonc egyik érdemes polgárát, ki fiatalabb éveiben mint ügyvéd, igen tevékeny részt vett úgy a politikai mint a társadalmi mozgalmakban, hosszabb betegsége után tegnap f. hó 8-án kiserített öröknyugalomra. A boldogult 64 évet élt. A halál rideg lehellette még fél év előtt érinté, s fél óvig öntudatlanul élt, míg f. hó 7-én az éjjeli órákban megeshűt az egykor tevékeny élet. Családot nem hagyott, koporóját azonban a régi jóbarátok nagyszáma részvét érzelmekkel vette körül. Béke poraikra!

Az inségügyi bizottság, mely a mult állandó választmányi ülésen választott meg, a legközelebbi közgyűlés elé terjesztendő inségügyi javaslat elkészítése céljából f. hó 6-án tartotta meg ülést. Madách Károly alispán úr elnökölte alatt. A tagok közül jelen voltak: Fajnor Sándor, Huszár László, Laszkáry Gyula és Veres Gyula urak. A szolgabírák által összegyűjtött adatok felolvasatván, kiűnt, hogy a megyében 28000 ember szorul segélyezésre. A segélyezés közvetlen lesz, vagyis az inségesek részére közmuksa s ekép keresetforrás biztosítatik, mi végből a minisztériumból felirat intéztetik 300,000 forintnyi segély kizsákmányozására. Ezen összeg, ha kintalányoztatik, a megyei utak javítására fog fordítani.

A lejtézés B-Gyarmath mellett az Ipoly folyó részletes szabályozása céljából rendeltetett el, most fejeztetik be. Lejtémezett pedig az Ipoly a régi malomtól a kővári hidig. Az adatok elég kedvezők arra, hogy az Ipoly szabályozás B-Gyarmath mellett megindíthatassék s ez által tavaszi vízáradás káros következményeitől az ipolyzérti lakosok megóvassanak. Amde ily vállalat 35—40,000 forintba kerül, és kérdjük, honnan veszi? A város ezen összeget, midőn adóságai és jövedelmeihez képest aránytalanul nagy évi kiadásai mellett pénzügyi beteges lábon áll? mert azt föl sem tehetjük, hogy az ipoly szabályozási költség az árterek arányában számítások ki s hajtassék be a birtokosok. Az utolsó remédium itt is az államsegély. Meg kell kísérlni. Részünkről addig hiábavaló. nak tartunk minden old költségeit, még a szűkeglenőds összeg megszerzésének módjait meg nem határozatnak. A lejtémezést is, mely a városnak 2—300 frtjába kerül, felesleges költsézesnek tartjuk.

Baleset. A megyeház nagytermének padlásáról egy gyári munkás zuhant le a nagyterem padlására. Az ott lévő, tekintve a szédítő magasságot, holtan

hitték; azonban alig néhány másodpercze az ipso talpra állt, s nevette a dolgot. Egy kis sérülést kapott a kezére.

A megyeház homlokzata végig repedt a „Közügyek” sulya alatt. T. i. az e feliratot tartó roppant súlyú kövek alatt.

Calbur Vilmos, állami mérnök úr a közlekedési minisztériumtól érkezett távirat folytán ideiglenesen Szegedre a persorai töltesekhez rendeltetett le.

Erkölcsei testület. Schmidli Lipót, cégéres asztalos, Marczal közvégebe akarta áttenni hadizsallását. Marczal közvégeuk képviselő testülete azonban S. L. kérényét, melyben magát a közveg kötelekébe felvétetni kérte, elutasította, azon indokból, mivel S. L. ellen lúvárúdi eljárás van folyamatban. Ezen törvényen alapuló határozat a cégéres asztalosnak, a lelkiismeretlen piócák és hason fajú egyéniségek ellenében, praecodensul szolgálhat több közvégeuk mint erkölcsi testületnek. S. L. felebbezett.

Negy vadkan csüörtett be f. hó 6-án Vilke közvégebe, a lakosság volt dolga, míg az éhes vadakat elűzhette puska hiányában. Mint halljuk, Fabriczy körjegyző urat, majd megmárták a fenevadak.

Különfelek.

A „Gresham”-ról a multkor közöltük czikk állításainak megerősítésül im előterjesztjük a „Gresham” zárazamlaja alapján a következő számokat: E zárazamlá szerint a „Gresham” passzívái, a jelenléteken részvénytőke levonása után, kerekaszmban 62 millió frank. A „Gresham”, valószínűleg hogy nagyobb számokkal imponálhason, angol társaság léteire, kizárólag frankokban számít. E passzívák ellenébe a következő tételek állíttatnak fel: különböző kölcsönök 11,028,510 frank, hernbázások értékpapírosokban 44,065,589 frank, pénztárkészlet 787,628 frank, s végre különböző aktivítél 6,625,747 frank. Engedjük meg, hogy a „Gresham” minden kölcsöne kifogástalan értékű, hogy az értékpapírosok bennbázások, melyek között, fájdalom, többféle amerikai vállalat papírosai is vannak, mind aranyértékűek, — még e kedvező esetekben is arra meggyőződésre kell jutnunk, hogy a „Gresham”, (az ő különös módja szerint számított) tartalékjai nem elegendők. Ugyanis a társaság aktivái közt a „Diversi” rovaton a következő tételek kertilnek elő: be nem hajtott díjak 2,147,072 frank, hiteldíjak (?) 1,091,392 frank, be nem hajtott kamatok 829,876 fr., butorok és felszerelések — a társaság oly régi fennállása mellett is — mert 189,983 frank, és végre az ügynökök tartozásai 1,543,294 frank. — Ezen tételek jelentőségén s a tartalékok értékét kellőleg megvilágítja azon megdöbbenő körülmény, hogy míg a „Gresham” összes díjbevétele valamivel több mint 10 millió frank, addig ez összegnek több mint felét képezik a különvő díjak és kamatok s a többi ártitelek összege. — Ha a „Gresham” mégis nagy alaptőkével bíró részvénytársaság volna, a biztosított fél e nagy alaptőkében mint „superreserv”-ben találhatná fel legálább a fedezetet. De a „világintézet”-nek egész részvénytőkéje, tudjuk, csak 542,800 frank, vagyis 217,000 forint. Ily csekély összeg nem volna elegendő oly társaságnál sem, mely üzletével csak egy országra szorítkozik; hát még a „Gresham”-nak, mely üzletét egész Európára kiterjeszti! Nem pusztá frázis tehát, hogy a „Gresham” is agyaglabán álló kolosz, s nem alaptalan azon állítás, hogy azon intézet, mely részvénytőkéje egyharmadrészt még minig a butorok és a felszerelések értékében mutatja ki, nincs arra feljogosítva, hogy a biztosított felek tán keeservesen megtakarított és sok millióra menő pénzét kezelje minden ellenőrzés nélkül. Hogy az angol állam felügyelete e tekintetben mennyire gyarló és elégtelen, mutatja egy másik angol életbiztosító társaság, az „European” közlekedési esete. Ez is oly nagy kiterjedésű intézet volt, mint a „Gresham”, s a nagy üzlet vége nagy bukás lett.

Madarász kivégzése alkalmából egy bankár a másiktól kérde: Miért nevezik a kivégzendőket „megény bűnösök”-nek? „Mert gazdag bűnösöket nem végeznek ki.”

Humor a temetőben. Ismert S. barátunk, kinek feleségét ezeltől néhány órral temették el, neje sírjánál ext mondá egyik barátjának: „Itt nyugszik a feleségem, én meg otthon békességben.”

Nógrádmegyei Hivatalos Ertesítő.

ÁRVERÉSI HIRDETESEK.

Litkén adóba lefogalt 5 tőhen, 80 drb kisebb-nagyobb sertés, szalajkafőző kádak, néhány kila tiszta buza, két rendbeli ágynemű, 8 drb lúd november 14-én a helyszínen mint első, esetleg november 20-án Losoncban mindig d. e. 10 órakor mint második árverés eladatik.

(Folyt. köv.)

Az emberi testet ha utolsó elemekre felbontanánk, napsegar lenne belőle. S a nőnek szíve? Szerellem! Nem kell abhoz boszorkányaság, nem regényes kedély, nem ábrándos lélek és kalandvágyó szenvedély. A szerelem annál tisztább, mennél higgyatabb.

És a mit az erkölcs-bírák oly szigoruan megróvnak, a clitélnek kárhozatra, mi is a szerelem?

Hirneves embertől tanultam, mit egybíránt sem akarok kétségbe vonni, hogy a szeretetnek három foka van.

Az egyik, a melyik azt parancsolja, szeresd barátodat, de gyűld ellenségedet.

A másik, parancsolja, szeresd felebarátodat, mint mint önmagadat.

A harmadik, szeresd felebarátodat jobban mint önmagadat.

S ez a legfelsőbb foka a szeretetnek előttem a szerelem.

Éz Istentől van, ez isteni.

A mi ezen kívül van, híd ábránd, olvadó kebel, epedő sovárgás és ehhez hasonlók, ez mind nem szerelem. Nem csoda, hogy a szeretetnek e legfelsőbb fokára csak egy irányban képes a szív: De ez aztán ki is elégíti. Vigyázatok meg az öntudatára ébredt női szívet, s az merő szerelem. Mindegyiknek van egy eszményképe, melyet ha még nem lelt fel, titkon sejt, s tudtán kívül óhaj, s ez eszménynek él, tesz és gondolkodik.

A nő szerelemből tanul, szerelemből csuóitja magát, szerelemből nélkülöz, sárad, szerelemből énekel, kőt és fűz.

Igy történt az Mariakával is.

